ek
ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

178
ΙΟΥΝΙΟΣ 2013

ΔΙΩΡΟΦΗ ΜΟΝΟΚΑΤΟΙΚΙΑ ΣΤΗ ΒΟΥΛΑ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ: ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΓΓΕΛΗΣ

ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΤΗΣ ΤΑΧΙΒΕΑΤ

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΣΤΟ ΨΥΧΙΚΟ

M-ULTRA LOUNGE ΣΤΗ ΜΥΚΟΝΟ

ΝΕΟ ΚΤΙΡΙΟ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΤΣΜΕΔΕ

ΤΙΜΗ € 8,5

06

9 771108 900009

ΣΗΜΕΙΟ

Αρχιτεκτονική μελέτη
ΩΜ Μελετητική

Κατασκευή
ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ

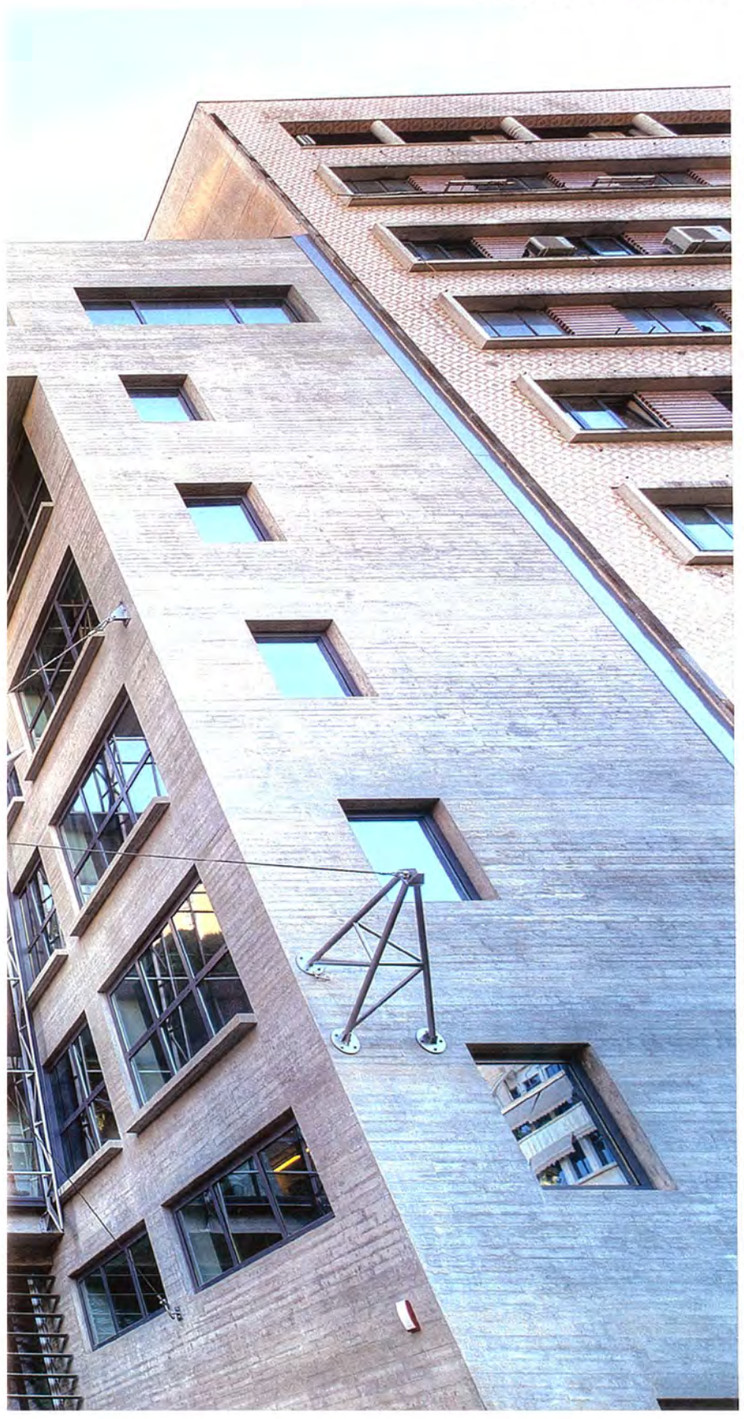

ΝΕΟ ΚΤΙΡΙΟ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΤΣΜΕΔΕ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Κείμενο Χαΐμ Πολίτης
Φωτογράφηση George Fakaros

Το κτίριο των Κεντρικών Γραφείων του ΤΣΜΕΔΕ, στην πλατεία Κλαυθμώνος, είναι ένα σημαντικό δημόσιο κτίριο, συνολικής επιφάνειας 6.000m^2, που καλείται:
• Να εκφράσει την κοινωνική και συμβολική σημασία του.
• Να συμπεριλάβει και να αναδείξει τα αρχαιολογικά ευρήματα του οικοπέδου, διατηρώντας καθαρό, από τα φέροντα στοιχεία, το περίγραμμα των αρχαίων όπως αυτό υποδεικνύεται από το Υπουργείο Πολιτισμού.
• Να προσφέρει ευελιξία στην κάτοψη, με σκοπό να καλύψει τις σημερινές και μελλοντικές ανάγκες του κτιρίου.

Επιπλέον, πρέπει να υπακούει στις εξής γενικές αρχές:
• Να αποτελεί σημείο αναφοράς για την πόλη.
• Να εμπεριέχει στο σχεδιασμό του συνθετικές αρχές και διαλεκτικές σχέσεις όπως: το μνημειακό και το ανθρωποκεντρικό, το επίσημο και το καθημερινό, το πλήρες και το διαμπερές.

• Να δημιουργεί μια προστατευτική ζώνη ανάμεσα στο δρόμο και τη βασική μάζα του κτιρίου. Έναν ενδιάμεσο μεταβατικό χώρο, που να αναδεικνύει και να προστατεύει τα αρχαία ευρύματα, προσφέροντας ταυτόχρονα τη δυνατότητα να ανήκουν και στο δημόσιο και στον ιδιωτικό χώρο του κτιρίου.
• Τέλος, να είναι μια σύνθεση δυναμική, απλή και ευέλικτη με μεγάλη ποικιλία εναλλακτικών λύσεων στη διάταξη και χρήση των χώρων, σήμερα και στο μέλλον.

Η συνθετική δομή του κτιρίου απορρέει από:
• Το βασικό στερεό σχήματος κύβου.
• Το λοξό επίπεδο του υαλοστασίου
• Τον οριζόντιο άξονα ΑΑ΄
• Τον κατακόρυφο άξονα ΒΒ΄
• Επιμέρους στοιχεία μικροκλίμακας.

Ο βασικός κύβος καθορίζεται από το περίγραμμα των όρων δόμησης του κτιρίου. Είναι ένα σαφές, απλό, εσωστρεφές και διαχρονικό γεωμετρικό σχήμα. Οι εξωτερικές του πλευρές, που αποτελούν και τις βασικές όψεις του κτιρίου, είναι ένα όριο ανάμεσα στο μέσα και στο έξω. Δημιουργούν το εξωτερικό προστατευτικό κέλυφος του κτιρίου όπου τα πάντα συμβαίνουν σε μία σταδιακή πορεία προς το κέντρο του.

Η αφαίρεση της μάζας από τη μπροστινή αριστερή γωνία παρέχει τη δυνατότητα μιας λύσης σφικτής και δυναμικής, που δεν φτάνει όμως ποτέ να είναι ένας καταπιεστικός συμπαγής και απάνθρωπος κτιριακός όγκος.
Το αισθητικό γλυπτικό παιχνίδι του πλασίματος του όγκου δημιουργεί στοιχεία μνημειακής και ανθρώπινης κλίμακας. Μ΄ αυτό τον τρόπο προβάλλει στο Α΄ επίπεδο της όψης μια μνημειακή "είσοδος - πύλη" συμβολικού χαρακτήρα, που οριοθετεί την εξωτερική μεγαλοπρεπή εικόνα του κτιρίου προς το δρόμο και την πλατεία.
Η αντιπαράθεση σε αυτήν διαδοχικών επιπέδων, που λειτουργούν και σαν οπτικά φίλτρα, δίνει στο κτίριο χαρακτήρα μνημειακό και ανθρωποκεντρικό ταυτόχρονα.

Το λοξό επίπεδο υλοποιεί το Β΄ επίπεδο της κύριας όψης του κτιρίου. Είναι μία ελαφριά τζαμένια αιωρούμενη οθόνη, που σχίζει και διαπερνά το συμπαγή δομικό κύβο και ξεπετάγεται πάνω από την "είσοδο-πύλη" μέχρι το +31,95.

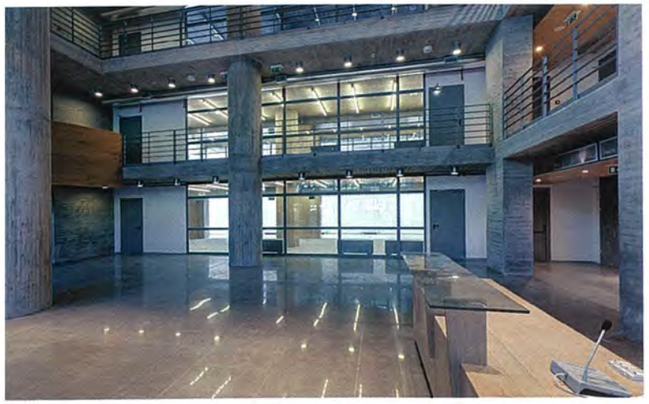

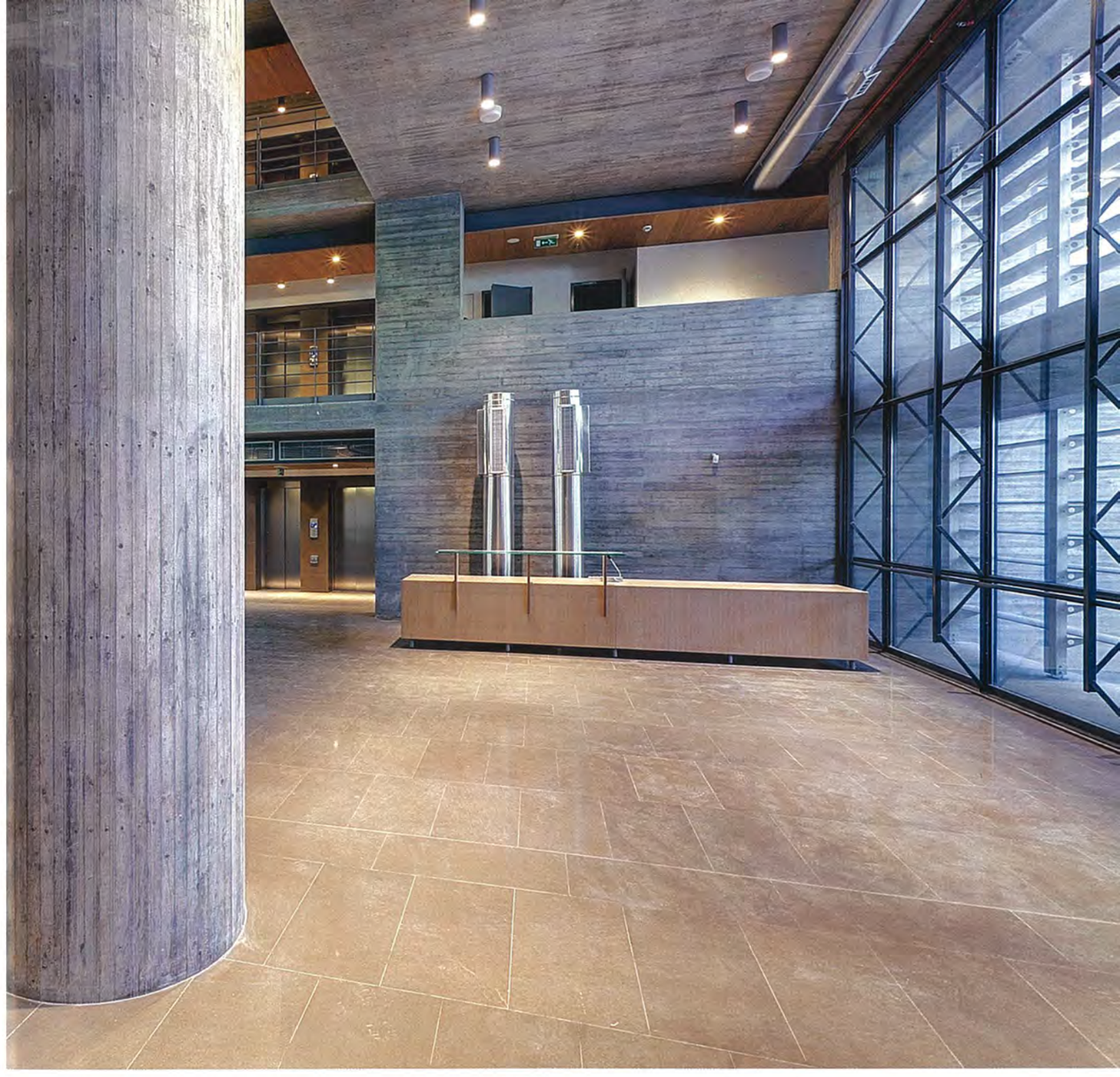

Η κλίση του λοξού επιπέδου ως προς τον κατακόρυφο άξονα της πρόσοψης εξασφαλίζει:
- Την ολοκλήρωση του άξονα Πανεπιστημίου - Κοραή - Πλατεία Κλαυθμώνος - ΤΣΜΕΔΕ, που εισέρχεται δυναμικά στο κτίριο.
- Την οπτική σύνδεση της κεντρικής μάζας του κτιρίου με το επίπεδο των αρχαίων και της πλατείας.
- Ένα ημιυπαίθριο, μνημειακής κλίμακας, χώρο με σχήμα "ανοικτού κώνου" διευρυμένου προς τη βάση, που παραλαμβάνει και διοχετεύει την καθημερινή ζωή του κτιρίου.
- Μια στεγασμένη και προστατευμένη ζώνη εισόδου στο κτίριο στα επίπεδα ισογείου και παταριού.
- Μια απρόσκοπτη κυκλοφορία από το χώρο της πόλης στον προστατευμένο χώρο των αρχαιολογικών ευρημάτων.
- Μια φωτιστική σχισμή, στη στέψη του όγκου, στο σημείο όπου η αιωρούμενη οθόνη διατρυπά τον κύβο.
- Την αύξηση της εσωτερικής μάζας του κτιρίου με τη σταδιακή μείωση του υπαίθριου χώρου προς τα πάνω.

Ο οριζόντιος άξονας ΑΑ' είναι ο άξονας της εισόδου του κτιρίου διαμέσου των αρχαίων ευρυμάτων. Υλοποιείται στο επίπεδο του ισογείου με μία πλατιά γέφυρα που ενώνει το κτίριο με το δρόμο, στο επίπεδο του υπογείου με το όριο των αρχαίων και στο επίπεδο του παταριού με τη μεταλλική γέφυρα. Αποτελεί τη βασική κίνηση - πορεία από και προς το κτίριο και ορίζει τη έννοια του βάθους κατά την πορεία διαμέσου του κεντρικού ημιυπαίθριου χώρου.

Η λειτουργία του στα τρία βασικά επίπεδα κάτοψης αποτελεί ένα στοιχείο κλίμακας και ζωής για το κτίριο. Ικανοποιεί και ερεθίζει την επιθυμία του επισκέπτη να ανακαλύψει την περιοχή των αρχαίων σε μια διαδικασία περπατήματος, όπως ακριβώς συμβαίνει σε μια περιπλάνηση στον ιστό της πόλης.

Ο μεταλλικός εναέριος διάδρομος ειδικότερα, συνδέει κατευθείαν τη στάθμη της πλατείας με τη στάθμη του παταριού. Είναι ένα στοιχείο ελαφριάς κατασκευής, που εδράζεται στο μπετονένιο παραλληλεπίπεδο της κεντρικής εισόδου.

Ο κατακόρυφος κεντροβαρικός άξονας ΒΒ΄ είναι το συνθετικό κέντρο. Είναι η καρδιά του κτιρίου. Ένας πολυώροφος αιθριακός χώρος που διαπερνά, ενοποιεί και φωτίζει το κέντρο της κτιριακής μάζας. Μία εσωτερική κυψέλη, όπου λαμβάνουν χώρα τα δρώμενα του κτιρίου. Ένας πολυεπίπεδος και λειτουργικός χώρος αυξομειούμενων διαστάσεων, που δουλεύει σε κάθε στάθμη του κτιρίου, παραλαμβάνει και διοχετεύει προς τους γραφειακούς χώρους την κίνηση του κοινού και όχι μόνο.
Χαρακτηριστικός τόπος αναμονής και συζήτησης στο επίπεδο ισογείου και παταριού, περιμετρικής κίνησης στα επίπεδα Β΄, Γ΄, Δ΄ και Ε΄ ορόφου, ψυχαγωγίας και πολιτιστικών και κοινωνικών εκδηλώσεων στους δύο τελευταίους ορόφους.

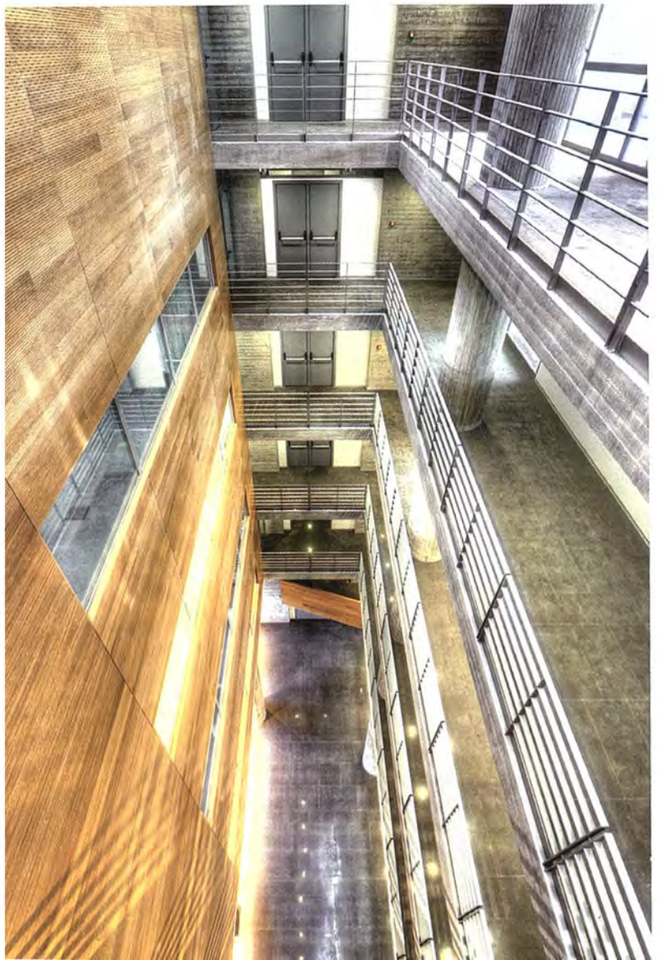

Τα επιμέρους συνθετικά στοιχεία συμπληρώνουν τον πρωτογενή συνθετικό ιστό της λύσης, δίνοντας ανθρώπινη κλίμακα στο κτίριο.
Τοποθετούνται σε χαρακτηριστικές θέσεις και αποτελούν ένα σύνολο ελεύθερων γραμμών και αισθητικά αυτόνομων μορφών στο επίπεδο και το χώρο.
Έτσι ο διώροφος όγκος προβάλλεται πίσω από το υψίκορμο υποστύλωμα της πρόσοψης, ανάμεσα σε αυτήν και την ελαφριά αιωρούμενη οθόνη, επιμερίζει το ύψος του πολυώροφου χώρου της εισόδου, τονίζοντας το μέγεθός της και σημαίνοντας την κλίμακα του κτιρίου.
Η τεθλασμένη κορυφογραμμή της στέψης του κτιρίου, που στεγάζει τον κεντρικό αιθριακό χώρο, την αίθουσα προβολών και το foyer της, εκφράζει τη σημαντικότητα και τη λειτουργική διαφοροποίηση των χώρων αυτών.
Αποτελεί ένα δυναμικό και σαφές όριο, μία ισχυρή γραμμή παύσης εκεί που το κτίριο τελειώνει.

Τέλος, η ελαφριά αιωρούμενη κυματιστή γραμμή του στεγάστρου στο χώρο της εισόδου αποτελεί ένα επιπλέον στοιχείο, που σημαίνει το ανθρώπινο μέτρο δίπλα στο μνημειακό της "πύλης" της πρόσοψης του κτιρίου. Με αυτόν τον τρόπο ορίζεται ο πρωτογενής συνθετικός ιστός και η δομή της λύσης, με βάση ένα σύνολο αρχέτυπων αρχών και διαχρονικών αξιών δυναμικά συσχετισμένων στο επίπεδο και το χώρο. Απ' αυτήν την συμβολική αρχέγονη δομή πηγάζουν στη συνέχεια όλες οι επιμέρους συνθετικές διευθετήσεις, προκύπτει η λειτουργική οργάνωση και ο ίδιος ο αρχιτεκτονικός χαρακτήρας και το ύψος του κτιρίου.
Ο άξονας Πανεπιστημίου - Κοραή - Πλατεία Κλαυθμώνος, η "είσοδος - πύλη", η γέφυρα της εισόδου, ο κεντρικός ημιυπαίθριος χώρος, η λοξή αιωρούμενη οθόνη, τα αρχαία, ο πολυώροφος χώρος του αίθριου, συνυπάρχουν σε μία διαλεκτική σχέση και καθορίζουν το λειτουργικό διάγραμμα της τομής του κτιρίου.

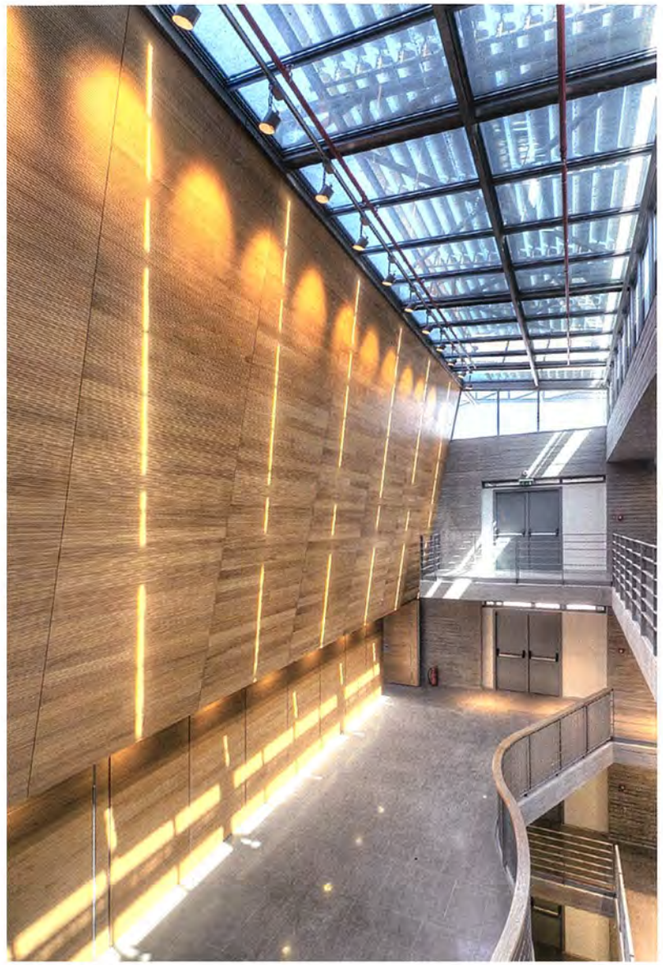

Η εσωτερική διάταξη περιλαμβάνει:
• Γραφειακούς χώρους open plan
Οι χώροι αυτοί οργανώνονται με κινητά χωρίσματα και οι μηχανολογικές εγκαταστάσεις χωροθετούνται σε τυπικό, επαναλαμβανόμενο κάναβο, ώστε να είναι δυνατή η τροποποίηση της επιφανείας τους σύμφωνα με τις μελλοντικές ανάγκες.
Ο κάθε όροφος, από το ισόγειο μέχρι τον Ε' όροφο, οργανώνεται σε open plan με τη σαφή οριοθέτηση των χώρων διοίκησης (γραμματεία, διευθυντής, αίθουσα συσκέψεων), των χώρων υγιεινής, του αρχείου και των κοινόχρηστων χώρων (κλιμακοστάσια, διάδρομοι κίνησης). Η κεντρική διοίκηση χωροθετείται στον ΣΤ' και Ζ' όροφο και περιλαμβάνει τη γραμματεία, το γραφείο Προέδρου, Αντιπροέδρου και αίθουσα συσκέψεων και υποστηρίζεται από το χώρο της αίθουσας πολλαπλών χρήσεων.
• Χώρους αναψυχής - πολιτιστικών εκδηλώσεων
Σ' αυτούς ανήκουν η αίθουσα πολλαπλών χρήσεων και το κυλικείο.Η αίθουσα υποστηρίζει την Κεντρική Διοίκηση, καλύπτει τις απαιτήσεις συνεδριάσεων και άλλων αντίστοιχων δραστηριοτήτων και τοποθετείται στον Στ' και Ζ' όροφο, μαζί με την Κεντρική Διοίκηση.

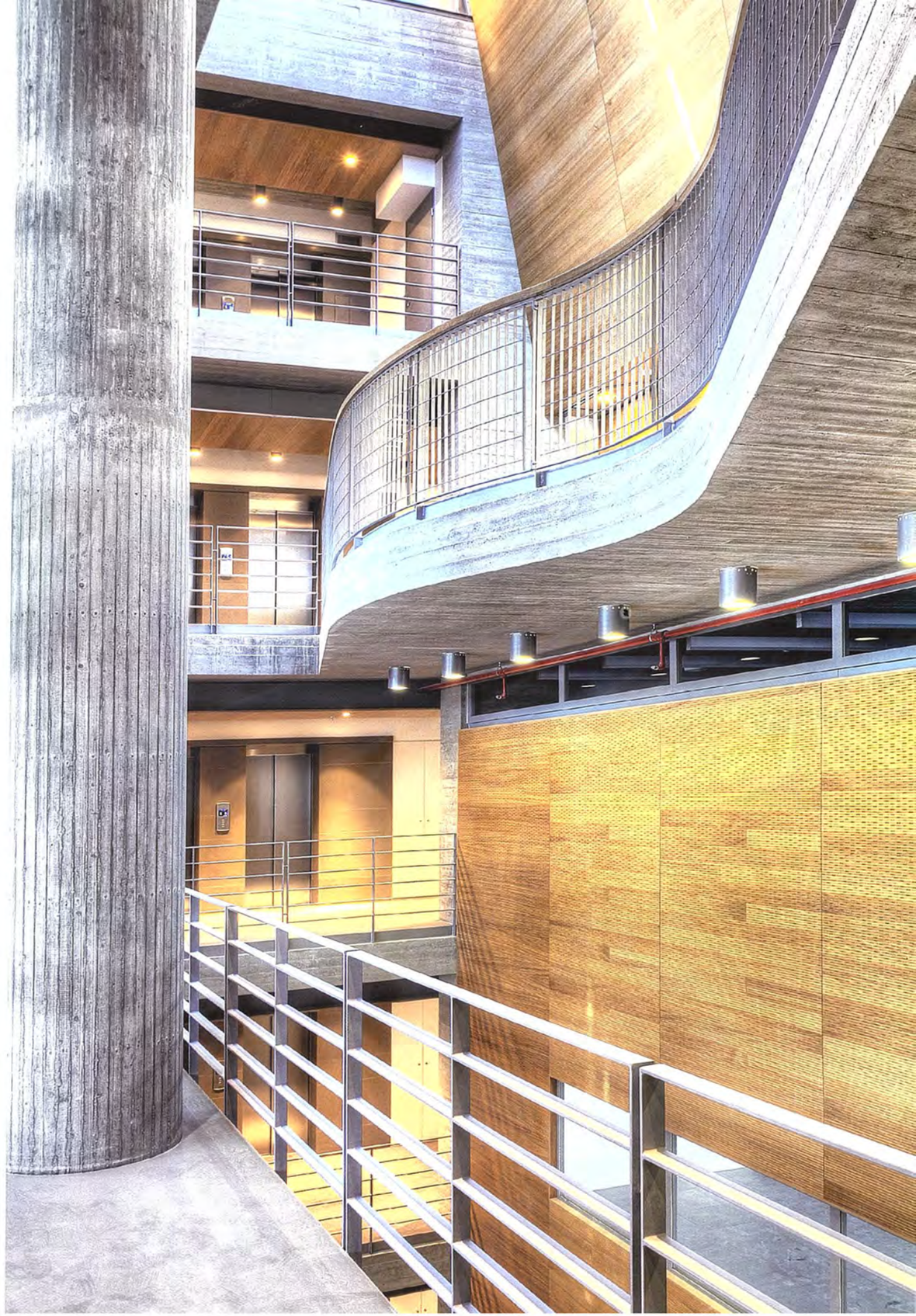

Το κυλικείο είναι ένας διώροφος χώρος, απόλυτα επαρκής για να εξυπηρετήσει τη λειτουργία του κτιρίου και τοποθετείται στον Β' και Γ' όροφο.

Τέλος, σύμφωνα με τα νεότερα διεθνή δεδομένα προστασίας του περιβάλλοντος, τους νέους κανονισμούς, τα σύγχρονα συστήματα εξοικονόμησης ενέργειας και καθιέρωσης ενεργειακού πιστοποιητικού των κτιρίων, εφαρμόζονται λύσεις μηχανολογικών εγκαταστάσεων, οι οποίες θα θωρακίσουν το κτίριο ενεργειακά και θα το κάνουν ένα σύγχρονο και "έξυπνο" ενεργειακό κτίριο.

Η αισθητική του κτιρίου, στο επίπεδο των υλικών, αποδίδεται από την χρησιμοποίηση πρωτογενών υλικών ως τελικές επιφάνειες.
Αποφεύγονται οι μαρμαρεπενδύσεις, τα επιχρίσματα ενώ αναδεικνύονται τα δομικά υλικά του κτιρίου: beton, μέταλλα, γυαλί τόσο στον εσωτερικό χώρο όσο και στις προσόψεις.

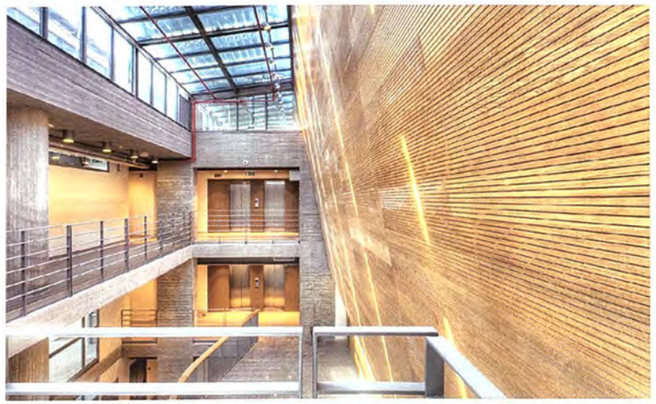

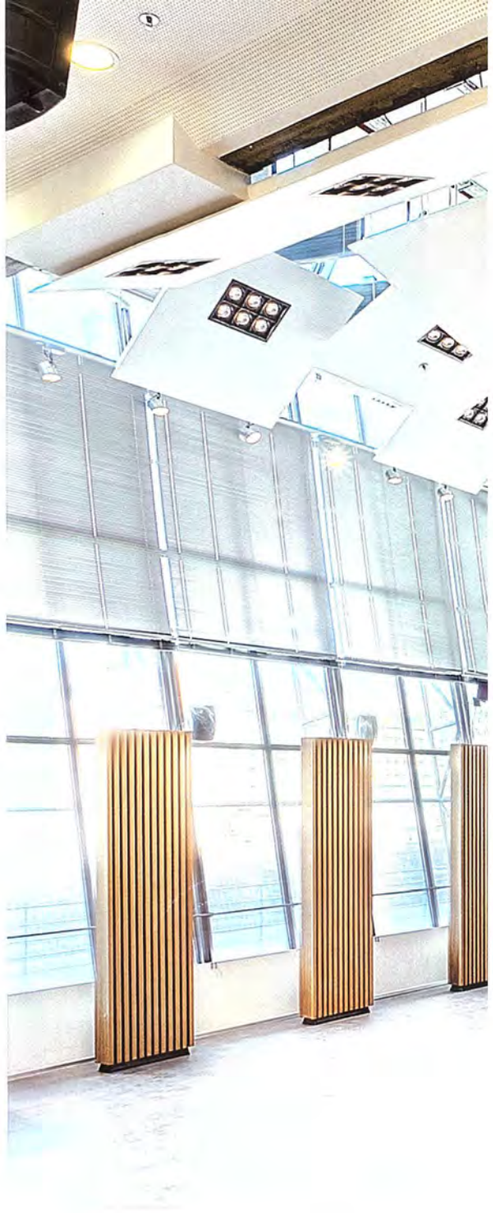

Μια τέτοια αρχιτεκτονική και μορφολόγηση, απαιτούν ύψιστη κατασκευαστική τελειότητα τόσο στο επίπεδο των χαράξεων, καλουπωμάτων, αναμονών όσο και στο επίπεδο των χρησιμοποιούμενων υλικών και κατασκευαστικών μεθόδων.

Όσον αφορά στα εντός του οικοπέδου ανακαλυφθέντα αρχαιολογικά ευρήματα, αυτά θεωρούνται σημαντικός παράγοντας στην προβολή του κύρους του κτιρίου και στη συνθετική ιδέα της λύσης, όπως έχει ήδη αναφερθεί.

Στην προσπάθεια να εξασφαλιστεί και στο επίπεδο της κάτοψης η μεγαλύτερη δυνατή άνεση και κυκλοφορία στο χώρο των αρχαίων αποκαλύφθηκε όσο το δυνατόν σημαντικότερο τμήμα αρχαίων, πέραν του δεσμευτικού περιγράμματος του Υπουργείου Πολιτισμού.

Στην κάτοψη του ισογείου, με τη βοήθεια του κεντρικού ημιυπαίθριου πολυώροφου χώρου της εισόδου, την υποχώρηση των 9,0m από την οικοδομική γραμμή και τις μεγάλες διαστάσεις των δύο τυπών εξασφαλίζεται η οπτική συνέχεια των αρχαίων και από το επίπεδο του δρόμου.
Έτσι, η είσοδος γίνεται μία πλατιά γέφυρα που περνάει πάνω από τα αρχαιολογικά ευρήματα.
Αλλά και από το επίπεδο των αρχαίων εξασφαλίζεται η οπτική επικοινωνία με όλο το υπόλοιπο κτίριο και το χώρο της κεντρικής εισόδου, μέσω του κεντρικού ημιυπαίθριου χώρου. ■

Εταιρίες που συμμετείχαν στο έργο και διαφημίζονται στο τεύχος αυτό:
ALMACO ΑΕ: Αλουμίνια
BRIGHT ΕΙΔΙΚΟΣ ΦΩΤΙΣΜΟΣ ΑΕ: Φωτισμός
IDEAL STANDARD ΑΕ: Είδη υγιεινής
QUALITY GROUP ΑΕ: Ξύλινες ηχοαπορροφητικές επενδύσεις τοίχων και οροφών Topline, συστήματα ξύλινων ηχοαπορροφητικών επενδύσεων δοκίδων Dalhem, θυρόφυλλα Berkvens